

איך הצליחו שירותי-הבסחון לחשוף את מזימת הרצח

הנדנדה: בן-גוריון

מונה אל-סעודי

הפשע תוכנן בקפדנות. נלקחו בו בי-חשבון זמני ההמראה והנחיתה של מטו-סי חברות התעופה הבינלאומיות, תוכניות שדות-התעופה ואף תוכנית הנסיגה נקבעה לפרטי פרטים.

המטוס של חברת התעופה סוויס אייר מ-ציריך לריו דה ז'אנירו, היה צריך לנחות בריו כרבע שעה לפני שימריא משם מטוס לניו-יורק. שני הנוסעים שהיו מגיעים מ-ציריך לריו היו מספיקים אותה שעה להח-עכב בפתח בית-הנתיבות, בדיוק כשיצאו משם הנוסעים העולים אל המטוס לניו-יורק. ביניהם היה צריך להיות גם דוד בן-גוריון, הממשיך לסמל בעיני הערבים את "הצינונת האימפריאליסטית".

מונה אל סעודי (24), הסטודנטית הירד-נית, היתה צריכה לנסות ולהתקרב אל ביני-ולירות בו מאקרת, קרוב ככל האפשר. אם לא הצליח להתקרב אליו, יהיה עליה לזרוק רימוניי לעברו. או, תוך ניצול המהומה, יהיה על מונה להתחמק בין קהל הנוסעים. במקרה הצורך יוכל ראזאק, הצעיר העירא-קי המלווה אותה, לחפות על דרך נסיגתה.

הכל היה מוכן: לוח-הזמנים, כרטיסי-ה-טיסה, הנשק. רק דבר אחד לא נלקח בחש-בון — השותף השלישי של הקשר. כאשר עצרו שירותי-הביטחון הדניים ביום הרביעי בשבוע שעבר את מונה ואת ראזאק בבתי-המלון הקטנים בקופנהאגן, שם שהו בחניית-ביניים, לא היו הם גיבורי הפרשה, אלא האדם השלישי — רולף אריק סוואנסון (27), שוודי, סטודנט לרפואה לשעבר, האיש שעמד במרכז הקשר לרצח בן-גוריון ואשר גם סיכל אותו בעודו באיבו.

חופשות

בתל-אביב

כאשר התפוצצה פרשת הקשר ל-רצח בן-גוריון, לא היה ספק כי סוואנ-סון הוא איש המפתח. הוא שגילה בעת מע-צרו בידי שירותי-הביטחון הדניים, את תוכ-נית הפעולה. הוא היחיד שלא התרגש מ-מעצרו. הוא היחיד שלא הגיש בקשה ל-שיחרורו בערבות. חלקו המיסתורי בפרשה, והעובדה שבפעם הראשונה נעצר אירופאי כשותף למזימת אירגון-החבלה ערבי, עוררו את סקרנותם של עיתונאי סקנדינביה.

העיתונאים ניסו לחשוף מעליו את מעטה המיסתורין ופירסמו אודותיו פרטים סותרים. ברובם בלתי בדוקים. אולם מתוך קטעי ה-אינטרוויו המצויים הבדוקים הצטיירה תמונה משות-זרת שלא השאירה ספק בלב השוודים וה-דנים: רולף סוואנסון לא היה אלא סוכן ישראלי מלכתחילה.

רולף, יליד העיר מיינקפינג בשוודיה, נכ-של בלימודיו בעת שהיה סטודנט לרפואה. הוא נאלץ לנטוש את האוניברסיטה. אופיו ההרפתקני ואכזבתו דחפו אותו להצטרף ל-כוח-החירום המיוחד שגוייס בשוודיה על-מנת להישלח בשירות האו"ם למינחה התיכון.

תקופה מסוימת שירת רולף בקפריסין, ואחר-כך הועבר לרצועת עזה, שם שירת כ-משקיף או"ם במחנה ליד רפיח. כמו משקיף פים אחרים של האו"ם ברצועה, היה רולף מבלה את חופשותיו בתל-אביב וביירושלים,

ביים בארצות סקנדינביה ובשטוקהולם נוסד סניף של אנשי השמאל החדש השוודיים, ש-תמכו באירגונים הפלסטיניים, הופיע סוואנ-סון לפתע ביניהם כאיש בעל דעות מגוב-שות וברורות. הוא העמיד את עצמו לשירות אירגון הידידות שוודיה-פלסטין, כשהוא מצהיר בכל הזדמנות כי אין כמוהו מיטיב להכיר את סבלם של הערבים, מתוך שירותו במחנות הפליטים ברצועה.

התיידד עם צעירות ישראליות. לדברי ה-עיתונות השוודית, הוא גוייס כבר אז כסוכן עבור שירותי-הביון הישראליים. היה עליו להעמיד פנים של ידיד הערבים, להסתובב במחנות-הפליטים ברצועה ולעקוב אחר ה-מתרחש שם.

תפקידו זה הסתיים ערב מלחמת ששת-הימים, כאשר החזר יחד עם כל יחידתו לקפריסין ומשם הוטס חזרה לשוודיה. בי-שנה שאחרי המלחמה, חי על חסכונו ב-עיר מולדתו, החליף תוך שנה אחת שלושה מקומות-עבודה.

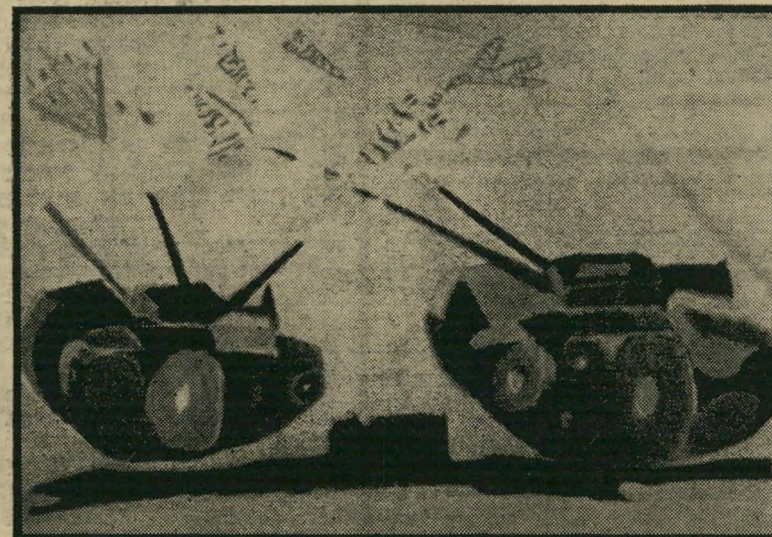
כאשר גברה פעילות אירגוניה-החבלה הער-

לדברי העיתונאים השוודיים עשה זאת סוואנ-סון בשליחות שירותי-הביטחון הישראליים, כדי לעקוב אחר התוכניות הנרקמות בין ה-פלסטינים בשטוקהולם. שם הכיר סוואנסון

כך הוחקפה כראמה

כפי שמתאר אותה אחד מצירי הילדים שהוצגו בשטוקהולם, בתערוכה שאירגנה מונה אל-סעודי. שני הליקופטרים ומטוס ישראל נראים תוקפים. באמצע — טיל שנורה לעברם. משמאל: חייל ולפניו מטוס שהופל. על הקרקע: שלוש פצצות. משמאל: שני טנקים.

טנקים ואווירונים

משמשים נושא לצירוף של ילד אחר. מעל לשני הטנקים נראים מיספר מטוסים צוללים ויורים. ברחבי אירופה והיא הועברה מארץ אחת לשנייה. תערוכת ציורים זו עשתה טיבוב

פידאי

לבוש במדים מנומרים, חמוש בשני מיקלעים וס-כין קומאנדו, כך הוא נראה בציור. את מונה אל-סעודי, סטודנטית לאמנות בי-פאריס, שאחרי המלחמה חזרה לרבת-עמון, עבדה שם כמורה במחנות הפליטים.

חושף

או מתכנן?

מונה אירגנה תערוכה של ציורי-יל-דים במחנות-הפליטים. הנושאים שילדי-הפליטים התבקשו לצייר עבור התערוכה היו קשורים בנועות המלחמה. רוב הציורים תיארו הפצצות של כפרים ערביים ממטוסים ישראלים או את חוויות הילדים מתיאורי פשיטת צה"ל בכראמה. הציורים המובאים בעמוד זה, הם חלק מצירוי הילדים הירדניים שהיו בתערוכה שאירגנה מונה.

בעזרתו של סופר שוודי בשם סטיפן בכי-מאן, הצליחה מונה לארגן תערוכות של אוספה בארצות סקנדינביה. סוואנסון, שבי-קר בתערוכה בעת שנערכה בשטוקהולם, התקרב אל מונה ואף הציע לה את עזרתו בהצגת התערוכה בערים אחרות. שהותו הי-קבועה במחיצת מונה איפשרה לו לעקוב אחרי הפעילים של האירגונים הערביים.

השאלה שנשארה אפופת מיסתורין היא: האם עלה סוואנסון באמת על מזימת-קשר לרצוח את בן-גוריון, או שהתוכנית לא היתה אלא פרי יוזמתו, והוא שהצליח לשכ-נע את מונה ואת ידידה העיראקי לבצעתן אין ספק כי ברגע שיצאו השלושה מ-שוודיה לקופנהאגן, כבר היתה הן בידי שירותי-הביטחון השוודיים והן בידי המשט-רה הדנית, הידיעה על תוכניתם של השלו-שה. כמה מחבריה של מונה בשטוקהולם, במיוחד שוודיים, הזיירו אותה מפני סוואנ-סון, טענו שהוא עלול להיות סוכן ישראלי. נראה שסוואנסון חשש שמא יגלו את תפי-קדו הכפול ואז יחסלו אותו. העיתונאים הדנים שחקרו בפרשה משוכנעים כי המעצר בדנמרק נעשה שלא לפי תוכניתו הראשו-נית של סוואנסון. שכן היו אלה שני הער-בים שעמדו לטוס לריו ואילו הוא היה צריך לחזור לשטוקהולם, אחרי שסיפק להם את הנשק בקופנהאגן. אולם נראה שסוואנסון חשש שאם לא ייעצר גם הוא כשותף לקשר, יפול עליו חשד של הלשנה.

ייתכן והמיבצע כולו, העלו עיתונאי שוודיה את ההשערה, לא נועד אלא להבאש את ריחם של אירגוני הפלסטינים בארצות סקנ-דינביה ולהציגם כחבורות רוצחים המסוגלות להתנקש באדם זקן, שיצא מחוץ למיסגרת החיים הפוליטיים. במיקרה כזה, החטיא ה-מיבצע את המטרה. אירגוני-השירות הערביים זכו שוב בפירסומת רעשנית, ואפילו היתה זו פירסומת שלילית, היא החייתה את ה-בעייה הפלסטינית בדעת הקהל הסקנדינבית.